

"EDINOST"

Izdanje po tarifni na teden v šestih izdankih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerje pa ob 7. uri večer. — Obojina izdanje stane: za eno leto . . . 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— : : : 4.50 za pol leta . . . 5.— : : : 15.— za vsa leta . . . 12.— : : : 36.—

Naročnine se plačujejo naprej na naročbo brez priloge naročnine se upravnica ne vrača.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 vrt., izven Trsta po 4 vrt.

EDINOST

Oglas se računa po tarifi v petih; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrst (iz: Poslana, smrtne in javne zahvale, d-mači oglasi itd. se računajo po pogodi).

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovane se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglase sprejema tiskarščina ulica Molina p-colo št. 3, II. nadst. Naročnine in oglase je plačevati loče Trst. Odprište reklama cije se preste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

"V edinosti je moč".

Malo epiloga.

(Glas iz zelene Štajerske.)

Gospod urednik! Penzljam Vas, da mi dovolite nekoliko prostora v zagovor. „Slov. List“ je imenoval moj dopis o spravi na Kranjskem „dopis zoper slovenski program“. Mislim in mislim, kaj bi bilo zoper slovenski program v mojem članku; premišljeval sem, zoper kateri slovenski program bi se bil pregrešil, in sem prišel do zaključka, da sem se izrekel pač zoper program zabavljanja in osebnega zbadanja v javnih listih, nikakor pa ne zoper slovenski program. Trditi kaj takega more le tepost ali pa zlebnost. Jedro mojega dopisa je isto, kar je rekel poslanec Hribar v deželni zboru Kranjskem:

„Slovenske poslanec, katere sicer ločijo marsikateri različni v nazorih, združila je ljubezen do rodnih bratov na skupno delovanje in jednotno postopanje“.

(„Slovenski Narod“ št. 56. t. 1.)

Tako mislim i jaz, to misel sem izrazil v svojem članku in ničesar drugega! Da so meji Slovenci „marsikateri različni v nazorih“, katere se ne dade zbrisati s publicami iz uredniške mise domišljivega žurnalista, te so trdili odlični slovenski mošje, kakor vladika dr. Mahnič, dr. Pavlica, dr. Ušeničnik, dr. Missia, dr. Šušteršič i. dr., isto se povdarjali pred leti na vsa usta voditelji konservativne stranke, tega menenja so vsi izobraženi, misleči Slovenci.

Po sodbi „Slov. Lista“ je torej dobra polovica slovenskega naroda — nemškotarska! In čisti, neomadeževani slovenski program kčiti in čuva jedini — „Slov. List“. Vzlic razlikam v nazorih o problemih, katerih Slovenci kakor narod ne rešimo, pa se smemo, in v sedanjosti dobi moramo — to je bil integralni del mojih izvajanj, kar je „Slov. List“ seveda prezrl — iz ljubezni do rodnih bratov družiti k skupnemu delovanju in k jednotnemu postopanju nasproti mnogoštevilnim sovražnikom, kateri prete uničiti našo narodno individualnost. V tej točki ni moj dopis in moj stališčem in taktiko

„Edinosti“ prav nikake difference, in je torej očitano, zakaj je priobčila „Edinost“ moj članek — katero očitano je že samo na sebi — recimo: čudno — brez vsake veljavne podlage. To očitano je na isti etični višini, kamor sodi sumničenje provenijence mojega prvega članka in nepremišljena trditve, da sem pisal „zoper slovenski program“. K sklepu omenjam še, da nisem zagovarjal umestnosti znanih „glasov iz občinstva“; o tem, v kolikor so bili oni glasovi ovira za pravna pogajanja, in v kolikor ne — in to je umestnost — more soditi samo aktiven politik, ki se je udeleževal pogajanj; jaz pa sem konstatoval le načelno upravičenost tistih glasov, v kolikor so se tikali stališča, da vsi Slovenci ne morejo biti nikdar docela jednotnega in jednakega mišljenja o vsem in vsakem.

To je moj odgovor in zagovor.

Imejte še veliko potrpežljivosti, da priobčite te vrstice. Očitano, da bi pisal ali delal zoper naš slovenski program, je za človeka, ki se je v zadnjih časih udel v nemškem Gradcu ljubiti svoj narod, kateremu se je utrdila ljubezen do svojega naroda, kakor je je prinesel čiste in lepe iz domače hiše, v sredini srditih nemških valovov neomajno, večno neomajno, — take očitano je prehudu, da bi mogel molčati.

Dr. M.

Alliance Israélite.

Pod tem naslovom prinaša vrli „Slov. svet“ članek, ki je vreden, da ga čita vsakdo z vsem zanimanjem. Sosebno bi ga priporočali onim, ki še sedaj nečejo verjeti, kako nevarna je tista kakor železo trdna solidarnost med židovstvom vsega sveta, in ki se daje varati po ogromnem novinarskem aparatu, ki je na razpolago milijonom židovskim. Članek v „Slov. svetu“ nam slika kaj plastično, kako tendenciozna so bila vsa poročila o pravdi proti Zoli, da bi se vzbujalo sočutje tam, kjer mere biti na svojem mestu le — gnus. „Slov. svet“ ni dobro zapisan v knjigi slovenskih konservativcev, vsled česar se nadajamo, da bodo ho-

teli čuti njega glas tudi oni, ki niso „klerikalni“ Članek v „Slov. svetu“ slove:

V „Slov. Sveta“ nismo poročali o najnovejšem škandalu, ki ga je vprizorila „Židovska zveza“ v Franciji, in s katerim je skušala zanimati vso današnjo civilizacijo. Zaradi principijalne važnosti zavesti o židovski medsebojni korupciji, ki se je tudi slepcem razkrila ob tej priliki, treba je vendar omeniti nekoliko o stvari. Bogat Žid Dreyfus, ki je bil stotnik v francoski vojski, je od vojaškega sodišča obsojen na takozvani „Hudičev ostrov“ radi veleizdajstva; sodišče je razsodilo, da je prodal kaki tuji državi vojaške tajnosti, posebne načrte. Ta obsodba je silno zbedla skupno Židovstvo, ker vidi opasnost, da bi narodi mogli Žide v obče smatrati moralno nesposobnimi za vojaške časti. Z druge strani razpolaga Dreyfusova družina z milijoni in more torej gibati se, da bi tudi sama rešila obsojenega stotnika. Za to družino se je potegnulo skupno židovstvo, rekli bi, vse naše zemlje. Židovske novine so po skupnem dogovoru in načrtu začele delovati za osvobodjenje Dreyfusa. Začele so polagoma občnemu menenju vsiljevati misel, kakor da bi bil dokument, radi katerega se je obsodil Dreyfus, pisan ne od njega, temveč od drugega častnika, in sumnje so zvalili na francoskega podpolkovnika Esterhazyja. Ta je bil naposled pozvan pred vojaške sodišče, a kljuba vsem spletkam in težavam o razsojevanju, bil je ta zatoženec oproščen, torej spoznan nedolžnim. Nov krik v Izraelu, in znani romanopisec Zola je šel Židom na limanice, objavil je na predsednika francoske republike Faurea daljše pismo, v katerem je žalil vojaško sodišče s tem, češ, da je sodilo z zavestjo krive. Zola je bil valed tega zatožen, takó, da je prišel zagovarjat se pred francoske porotnike. Ta pravda je pa najbolje pokazala, kakoga značaja je „Židovska zveza“ ali takó zvana internacionala. Židovski listi vseh vrst v vseh državah so začeli na dolgo in široko prinašati članke in razprave pred in med pravdo Zolino.

O razpravi in o vsem, kar smo mogli spraviti v njeno zvezo, so dobivali židovski listi vseh držav vsaki dan po cele velike strani brzogovnih

PODLISTEK.

Prednja straža.

ROMAN.

Poljski pisatelj Boleslav Prus. Prevajal Podravski.

„Tu imaš rubeljo“, je rekel prišlec, „in ako mi privedeš grajščaka, dobiš še drugega“.

Sluga je otrsel s glave.

„Gospodar ima sedaj mnogo opraviti“, je rekel; „gotovo ga ne bo.“

„Povej mu, da hoče govoriti žnjim Hirschgold radi zelo nujne kupčije. Povej mu še, da je gospod Hirschgold prinesel seboj pismo od očeta njegove gospe. Tu imaš drugi rubelj, da ne pozabiš imena: gospod Hirschgold“.

Sluga je odšel urno v grajščino, toda ni se vrnil kmalu. Godba je prenehala, a on se še ni vrnil; zasvirala je polka, njega še ni bilo; ko nečno se je prikazal vendar.

„Jasni gospod prosi vas v stransko sobo“, je rekel gostu v bobrovem ovratniku. Na to je šel naprej ter odprl vrata v sobo, v kateri je stalo nekoliko postelj, delema že postlanib, namenjenih brnkone za plesalce.

„Žid je odložil svoj bogato podšiti kožuh, vzel v roke bobrovo čapko ter sel na stol. Bil je to čeden, rudečeličen možak, s kostanjevo brado v dolgi, siberinevi vrhni suknji. Nege v lakiranih škornjah je stegnil od sebe, oprl se ob stolov naslonjač ter je čakal in premišljeval, zagledavši se v palečo se sveče.“

V dvorani je godba jenjala svirati polke in po kratkem edmeru je zasvirala modro mazurko. V grajščini se je povečal šum in topotanje z negami, sem ter tje je bilo čuti plesalao povelje, po katerem je nastal tak trušč, kakor bi se imelo podreti vse peslopje. Žid je poslušal malomarno, čakal brez nestrpljivosti ter premišljeval, neprestane premišljeval.

Nakrat je zasunela v veži stranske sobe; vrata so odskočila, kakor bi se kdo zaletel vanje in pred čakajočim gostom je stal grajščak. Imel je na sebi kožuh z rudečim ovratnikom, polnim kolenec in mamil, rudečo čapko s pavovim perjem, široke hlače z belimi in rudečimi trakovi ter škornje s podkevi.

„Kako se imate, gospod Hirschgold?“ je zaklical veselo grajščak. „Kako pismo mi prinašate od tasta?“

Gost je ustal polagoma s sedeža, se priklonil važno ter je rekel izvlekši pismo in notranjega sukajinega žepa:

„Čitajte, gospod.“

„Kako to?... Sedaj?... Jaz plešem mazurko, gospod Hirschgold...“

„A jaz merim daljave železnice“, je odvrnil gost.

Grajščak si je jel grizti brke. Na to je odpečatil pismo ter preletel po njem z očmi. V grajščini je plesni hrup postajal čimdalje močnejši, povelja so se glasila čimdalje pogostejše in razlečnejše.

„Torej vi hočete kupiti mojo grajščino?“ je vprašal grajščak.

„In sicer takoj“.

„Ali gospod, jaz imam veselico v hiši!“

„A na-me čakajo naselniki. Ako do polnoči ne završim z vami, moram jutri završiti z vašim sosedom. On bo imel dobiček, vi pa izgubo“.

„Nu, to je dobro“, je odvrnil grajščak, razvemažeči se. „Moj tast piše zelo laskavo o vas... Toda v takem času...“

(Pride še).

poročil, katera so se tiskala ali na prvem ali pa vsaj na drugem mestu in običajno s debelimi črkami. S tem so hoteli združeni Židje prisiliti občinstvo drugih narodov, da bi sodile o stvari, kakor bi bilo ugodno Židovstvu. Velika politična vprašanja so ti listi ves čas pelumesečne razprave zanemarjali in prezirali. Njim je bila Zolina pravda svetovni dogodek prvega reda, kakor da bi šlo za obstanek velikih narodov, držav ali celo državnih zvez in skupin. Da bi bil vstal kak Aleksander, Cezar ali Napoleon I., ne bili bi mogli pisati več, in brzojavljali bi ne bili tolike, niti ko bi se bil prikazal Židom kak ugoden odrešenik.

Tudi ko bi ne vedeli nič konkretnega, soditi bi mogli, da Židovstvo je za ta poročila in pisanja potrosilo milijone, in naj si bode družina Dreyfusova še toliko bogata, sama bi ne bila mogla poplačati vseh stroškov za tako zloglasno delovanje na korist jedrnatemu samemu jetniku, katerega v tisočih lamentacijah označujejo kakor ubogega trpinca, mučenika, po nedolžnem obsojenju štev.

Zola je obsojen na jedno leto ječe, največjo kazeno, ki je določena v takem slučaju; obsojen je, ker ni mogel dokazati svoje trditve; vendar pa se je pritožil na kasacijsko sodišče, in židovske novine poročajo i nadalje vsaki dan kaj novega, da bi čitatelji ne pozabili, da Dreyfus je še na omenjenem otoku, kjer more živeti prav prijetno, kakor poročajo same židovske novine. Iste novine v vseh državah pa blatiijo Francoje, kakor da bi bila nakrat propadla ter pozabila vse tradicije, in jej žugajo z najhujšimi grešnjami, mnogo hujše, nego pred par leti na Dunaju, kjer jih je bil premagal antisemitizem združenih krščanskih strank.

Le mimogrede omenjamo, da iz združenega postopanja Židov, živečih med raznimi narodi in v raznih državah evropskih in izvenevropskih, bi se mogle nekaj naučiti tudi delavske množice, ki se uklanjajo židovskemu vodstvu. (N. pr. socijalni demokratje tržaski, ki so pustne dni prirejali ovacije Zoli in so s tem le podtikali polena pod kotal židovskih koristi. Mi smo kar pomilovali takrat one siromake med socijalnimi demokrati, katerim se gotovo niti sanjalo ni, da demonstrirajo v prilog sovražnikom poštenega dela. Op. ured. „Ed.“) Kaj pa je imelo delavstvo opraviti na tem specifično židovskem vprašanju? In vendar so židovski socijalnedemokratiški listi dajali prostora poročilom o Zolini pravdi, jednako, kakor takozvani kapitalistiški, pred vsem Židom služeči listi! Kdaj so se židovski, delavcem vsiljujoči se listi potezali v toliki ali le količkaj približni meri za obsojene delavce, in naj jih je tisoče in tisoče prišlo v ječe? Ali so tudi delavski listi za to, da jemljejo primerljivega čitju prostor in čita-jočim delavcem čas in še kaj moralno važnejšega?

Iz afere Dreyfusove in pravde Zoline je razvidno, da Židom velja jeden njih člen več, nego pa milijoni nežidovskih ljudi, več, nego pa celi narodi in cele države. Danes bi Židje, ko bi bilo v njih moči, predali francosko republiko kakemu poljubnemu despotu, ko bi jim jamčil zaščito njih interesov. To pa kaže, da Židom ni nič meri domovina, od katere živé, ako ne dela v njih interesu in po njih vkusu. Žid je danes Francez, jutri Nemec ali Anglež, ako mu bolje nese; isti Žid priseza danes na republikanske principe, jutro jih pa izdaje, ako mu je na dobiček.

(Zvršetak pride.)

Deželni zbor istrski.

XVI. seja dne 26. februarja 1898.

(Dalje.)

Poslanec Caneiani je prečital obširno poročilo finančnega odseka o deželni proračunu za leto 1898.

Na glavni razpravi je spregovoril dr. Stanger: Visoka zbornica! O teli važnem predmetu, kakor je ta proračun, imeli bi mnoge govoriti mi od manjšine; ali, kakor veste, sme mi ne le povsem izključeni od vaše strani iz vseh strok javne uprave, ampak tudi ednosaj, ki se zaviadali tu, nam ne dovoljujejo tega.

Zato se hočem omejiti na kratko izpoved, v kateri izjavljam, da mi od manjšine ne moremo glasovati za ta proračun, niti ne mislimo pesezati ni v splešne ni v podrobne razpravo, in to iz

važnega in glavnega razloga, ker deželni odbor, do katerega nimamo nikakega zaupanja, ne moremo votirati proračuna. (Posl. Kompare: Tako je!) Odkar obstoji, se deželni odbor še nikdar ni pokazal pravičnega obema narodnostim te pokrajine. On stoji vajdar na stališču svoje stranke ter v vsakem koraku, katerega hoče storiti, ne vidi ničesar drugega, nego interese svoje lastne stranke.

Najprej hočem omeniti jezika, katerega se posluhuje deželni odbor v dopisovanju z občinami. V prejšnjih časih deželni odbor niti vsprejemati ni hotel hrvatskih alog, a od tedaj, ko je bilo tako odločeno na višem mestu, jih vsprejema sicer, ali noče odgovarjati na iste nikdar tako, kakor bi moral

Tako je, kar se tiče občin; gledé cestnih odborov pa je še hujše. Tu je njegovo stališče absolutno negativno, kajti, ne le da ne vsprejemlje hrvats. ulog, ampak zahteva, da se morajo iste prevajati na italijanski. Jaz smatram to za povsem pretizakeno in krivično v toliko, ker se na ta način otežuje poslovanje in delovanje cestnih odborov.

Ljudje, ki se žrtvujejo za cestne odbore in imajo tudi sicer mnoge vsakovrstnih opravil, bi mogli torej lažje opravljati svoje delo, ako ne bi morali prevajati hrvatskih ulog na italijanski jezik. Deželni odbor bi se moral pobrigati za to, da se cestnim odborom olahča delo kolikor le mogoče; ako že torej noče na hrvatske uloge odgovarjati v hrvatskem jeziku, pa da bi jih vsprejemal vsaj. Deželni odbor more lahko (Nemir).

Deželni odbor bi nam mogel lahko ugoditi v tem pogledu, ako bi hotel, kajli poznano je vsem, da sta v deželnem odboru dva člena, ki povsem dobro poznata hrvatski jezik. Po takem ne bi trebalo niti prevajati hrvatskih spisov na italijanski jezik.

Deželni odbor stoji v vsem na stališču svoje stranke. To se najjašneje kaže tam, kjer ima sodelovati se svojimi delegati. Deželni odbor kakor provincijalna oblast bi moral stati nad strankami, ter se jednake brigati za interese jedne in druge stranke, ter pošiljati po jednako delegatov v razne korporacije. Tako n. pr. v cestni odbor, kjer ima pravico, da imenuje dva delegata; prav bi bilo, da bi pošiljal jednega od jedne, drugega od druge stranke. Take bi se deželni odbor pokazal nekako pravičnega in delegata ne bi prihajala z nakano, da bi v cestnem odboru tirala politiko, ampak došla bi taka dvojica, ki bi si prizadevala jednake in aležne za blaginjo okraja in s tem tudi dežele. Tako, kakor je, pa deželni odbor ne le da dela opozicijo, ampak gleda, da bi svoja delegata naravnost pedpiral take, da sta v nasprotju z veči no.

. In tako se dogaja pri teh ljudeh, kadar ne razumejo kakega sklepa — kakor se je te meni dogodilo v Voloskem — da jednostavno pišejo deželnemu odboru, da je sklep ničeven, ker je nezakonen; a deželni odbor niti da bi preiskoval stvar, niti da bi vprašal, v čem da sestoji ta nezakonnost, ampak suspendira jednostavno dotični sklep. Mnogokrat gre za sejo, ki je trajala do 4 ur, katere zapisnik obseza do 6 pol papirja, ter ni steriti ničesar drugega več, nego poslati ta zapisnik in to tudi v italijanskem prevodu. Ko je zapisnik proučen, prihaja se slednjič na čisto, zakaj da gre; tedaj se sklep mora odobriti. Tako se z ublja čas in vsi taki sklepi ostajajo nerešeni med tem. Jaz se moram pritožiti tudi glede občin. Trikrat že sem prišel v priliko, ali bolje rečeno: v nepriliko, da sem se moral zateči na vrhno upravno in na državno sodišče zoper rešenja deželnega odbora, da-si se mi — iskreno govore — trudimo, da nam uprava vspeva in da se rešuje čim hitreje. (Pride še.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 16. marca 1898.

K položaju. Ministerski predsednik grof Thun nadaljuje svoje posveto vanje z odličnejimi parlamentarci in išče detike s parlamentarnimi skupinami. Zlasti tiplje na žilo nemški napredni stranki in nemški ljudski stranki, da bi je pridobil vsaj toliko, da bi hoteli pripomeči v to, da bi parlament mogel začeti zopet z rednim delovanjem. Morda bi ti skupini tudi dovolili v to, ako bi ne bile — Welfa, ki že mobilizuje svoje nemške burše. Wolf pomavlja aleherni dan in na vseh oglih, da le gotovo čuje vsakdo, da obstrukcija

mora biti, dokler se ne izpelni to, kar hoče on in kar — se more biti, ako Avstrija noče ugonobiti samo sebe. Ali naj si bode še tako absurdno zahteva nemških nacionalcev, vendar bi bilo zastoj, ako bi se hoteli zatikati eči pred dejstvom, da so mase velilcev nacionalnih in liberalnih poslancev tako zavzete za Schönerer-Wolfov evangelij, da se nemška ljudska stranka, nemška napredna stranka in slednjič najbrže tudi liberalno veleposestvo podvrže zopet poveljstvu Wolf-Schönererjevemu. In potem bedeme zopet tam, kjer smo bili za čas grofa Badenija. Položaj je torej zopet povsem nejasen, da ne vidimo ni od danes do jutri, tem manje, ker ne vemo prav nič, kaj in kako nameruje grof Thun.

Danes so se zbrali menda na Dunaju načelniki klubov desnice, člani parlamentarne komisije desnice se pa snidejo v petek. Po dejstvu, da so določena ta pozvetovanja, sklepajo nekateri, da se je že doseglo sporazumljenje med grofem Thunom in predsednikom poljskega kluba Jaworskim vsaj glede prvih najnujnejih vprašanj.

Par dni, dokler se ne zvrše potrebne formalnosti, bode morda relativen mir, a potem . . . ?

Aha! Današnji „Mattino“ ima nastopno brzojavko iz Prage: „Danes so imeli tukajšnji visokosolci shod, na katerem so sklenili, da se udajo novim formalnostim zahtevanim za upisovanje“.

Ali ni morda v tem sklepu izražen efekt premembe v ministerstvu, da je na mesto imena Gautschevega stopilo ime Thunovo? Od kod sicer hkratu taka miroljubnost? Ali so nemški burši res tisti junaki, ki drve neisprezne naprej, dokler se kdo umika pred njimi?!

Madjari v letu 1898. Zbornica poslancev v Budimpešti je vsprejela načrt zakona, katerim se 11 dan aprila določa kakor narodni praznik v proslavo zakonov od leta 1848. oziroma 50letnice ogerske ustave.

Tudi včeraj je bilo veliko slavlje v Budimpešti in po vseh madjarskih mestih. Na shodu v redutni dvorani je bil izpostavljen tudi tisti stroj, katerim so se tiskali pred 50 leti tisti manifesti, ki so proglašali revolucijo. Borza in mnogo kupčij je bilo zaprtih. V meščanski jahalnici je bil valkanski shod. Vse je bilo slovesno in navdušeno, kar je jeden govornikov prečital 12 zahtev glede svobode tiska in prava združevanja in zborovanja. Organizatorjem slavnosti je prišlo to jako navskriž, navzoči socijalisti pa so aklamovali viharo in prepevali delavsko pesem. Ko je bil vrišč najhujši, stopil je nekde na oder in je hotel deklamovati neko svojo lastno pesem naperjeno proti — Avstriji. V tem hipu so ostavili dvorano predsedništvo in povabljeni. Sedaj še le so se čutili socijalisti prav doma in se še glasneje prepevali svoje delavsko pesem. Nekateri navzoči so prosili, da bi se pela vsaj tudi madjarska hima, ali socijalisti — ki so se čutili gospodarje v dvorani — so se jednostavno smejali tej zahtevi. Tudi zvečer pred sedem neodvisne stranke je prišlo do spopadov med drugo množico in socijalisti.

Tako je Madjarom v kupico veselja kanila kaplja pelina. Med hrupnim veseljem j m zija se ste stene doli memento socijalnega vprašanja.

No, tajiti se ne da, da so Madjari dosegli ogromnih vspehov v teh 50 letih in da imajo vzrokov do veselja ob spominu na one dni. Nemadjarke narodnosti pa vede le toliko, da jim leto 1898 ni prineslo narodne svobode, marveč vsa zgodovina do današnjih dni je zanje le zgodovina trpljenja, proganjanja in zapostavljanja.

Kako ume madjarski zistem svobode tiska za druge narodnosti, to vidimo na svobodi, ki jo uživajo opozicijski listi v Zagrebu, na tistih belih mestih in celih praznih kolonah, ki nam sleherni dan zijajo nasproti iz hrvatskih novin. Da, Madjari ljubijo svobodo — za-se.

Ruska vojna mornarica. General-admiral, veliki knez Aleksij Aleksandrovič je prijavil vojni mornarski carski ukaz za pomnoženje brodogoja. Temu ukazu je pridodal še posebno naredbo, v kateri pravi, da je car milostno vsprejel njegovo spomenice o odredbah, ki naj bi privedle do tega, da se ruska vojna mornarica povspne do jednake višine z drugimi narodi. Naredba zaključuje besedami: Bog blagoslovi in kronaj z vspehom velike delo ojačenja domovinskega brodogoja v slavo Rusije!

Poljaki z drugimi Slovani na Dunaju se zberejo dne 22. marca ob 8. uri zvečer v restavraciji „Ressources“, da pozdravijo poljske in ruske (ljudske) državneborbene poslanke.

Udeležijo se tega shoda člani raznih slovenskih narodnostij.

Krečansko vprašanje. Kandidatura princa Jurija, družega sina kralja grškega, za mesto guvernerja na Kreti je stopila zopet v ospredje. Rusija dela zopet z vso energijo za to kandidato. In vse kaže, da z uspehom. Nemčija je umaknila svoje vojaštvo s Kreta. Njenemu izgledu bo sledila najbrže tudi Avstrija, iz česar sledi, da sta ti dve državi odnehali v svojem odporu proti kandidaturi princa Jurija ter da ne bosti nasprotovali temu, da se to vprašanje reši po želji Rusije. Nemčija je prav za prav že izjavila, da se neha protiviti rešeni kandidaturi, čim jej pretrdijo druge vlasti. Francozka je že zanj, to se umeje ob sebi; Italija se je ravno te dni izrazila simpatično o tej kandidaturi. Od drugod tudi ni pričakovati resnega odpora, razun morda od strani Turčije. No, ta se že premaga, le resne in odločne besede treba. Ves krečanski in pravični svet pozdravi gotovo veseljem, da ta nesrečni otok pride enkrat vsaj do nekega mira.

Spor med Španjsko in Zedinjenimi državami severoamerikanskimi. Dočim se je trdilo pred par dnevi, da je odstranjena vsaka nevarnost spopada med Španjsko in Zedinjenimi državami, je pa danes vse polno vesti o pripravah Zedinjenih držav za — vojno. Jedno poročilo trdi celo, da se prihodnji teden proglasi neodvisnost otoka Kube. Ako prde res da tega, potem bo vojna seveda neizogibna. Španjska napne gotovo vse svoje moči, da si ohrani toli dragoceno last, kakoršna je imenovani bogati otok.

Različne vesti.

**Poziv rodoljubem iz mesta in okolice na po-
svetovanje,** ki se bode vršilo prihodnjo nedeljo predpoludne ob 10. uri v prostorih „Del. podp. društva“ o predstojedih volitvah v komisijo za dohodarino in o proslavi jubileja Njeg. Veličanstva.

**C. k. policija in pa lahonsko časopisje trža-
ško.** Pišejo nam: Nekaj časa sem čitati je neka ne preveč moralna poročila o zaščevanju strank na slavni c. k. policiji. Nočem trditi, da so dotična, mnogokrat res humoristična, a ne preveč moralna poročila tudi res — avtentična; prej bi verjel nasprotno. Toda naj si bode tako ali tako, izdana so za avtentična. Ako je nanesel slučaj, da je govor o kakem pijancu ali pa norcu, naj bi to že bilo, ako bi šlo le za dotične osebe. Ali dotičniki imajo lahko sorodnikov in sorojakov, katerim gotovo ne ugajajo take šale! Osebito pa ni lepo, da se objavljajo notice, kakor je ona v „Matinu“ od dne 15. t. m. pod naslovom „Pipelet in furor“. Toliko onim, ki prepredijo lahko take nepravilnosti.

Iz sodne službe. C. k. višje deželno sodišče v Trstu je podelilo mesto avskultanta pravnemu praktikantu E. m. undu Puecherju.

V opravičenju! Gospodarji pivovarne v Senožečah nam pišejo: Z ozirom na članek, prijavljen v izdanju Vašega cenjenega lista za soboto dne 12. marca 1898. pod naslovom „Od kod socialni demokratje?“, ter apelujajo na Vaše pravice-ljubje prosimo Vas, da priobčite sledeče:

Ni res, da je novodošli pivovar odslovil vse domače delavce, res pa je, da v dobi, odkar posluje novodošli pivovar, ni bil odpuščen noben domač delavec, razun jednega, ki je — to pa že pod prejšnjim pivovarjem, gospodom Larischem — iz lastne volje zapustil našo službo, ker si je pobiljšal, vstopivši v službo pri gospodu Judtmannu.

Naš sedanji pivovar, gesp. Heinrich, že zato ne more biti sovražen slovenskemu ljudstvu, ker je zaveden Čeh. Istotako knjigovodja, gospod Windsbach.

Čeprav so gospodarji pivovarne v Senožečah židje, vendar niso nasprotni ljudstvu in se tudi priljubljeni med ljudstvom.

Toliko resnici na ljubo, in v zavrnitev tilih povsem izmišljenih vesti.

Ustanovljenje brzojavne postaje v Nabrežini. Dne 16. sušca odprla se je v Nabrežini, političnem okraju sežanskem, nova brzojavna postaja z ome-

jeno dnevno službo, združena s tamošnjim poštnim uradom.

Koncert „Slovenskega pevkega društva“ v Trstu. Danes priobčujemo orkestralni del vporoda koncerta, ki bode dne 20. t. m. v gledališču „Armonia“: 1. Kovač: „Slovenska koračnica“. 2. Strašas: „Pri nas doma“, valček. 3. Smetana: „Nastop kralja Ladislava“, iz opere „Dalibor“. 4. Iv. pl. Zajc: „Dust in finale iz opere „Zrinski“. 5. Smetana: „Fantasie iz opere „Prodana nevesta“. 6. Nováček: „Sokolik“, polka franc. 7. Leibold: „Potpuri slavenskih napjeva“. 8. Horny: „U biega“, brzopolka.

Lože veljajo: v I. in II. redu po 3 gld. v III. redu po 2 gld. in IV. redu po 1 gl. vsaka. — Sedeži v prvih 5 vrstah po 1 kreno, v drugih vrstah po 30 nvč. Lože in sedeži so na prodaj v Tiskarni Dolenc in kavarni Commerce.

Gg. pevcom in pevkam društva „Kolo“ se naznanja, da se bodo vršile vaje v sobote in v nedeljo točno ob 3. uri popoldne v „Del. podp. društvu“, Via Molin Piccolo št. 1. — Zajedno se naznanja slavnemu občinstvu, da bode veliki koncert tega društva dne 8. maja t. l. in ne 1. dan maja, kakor je bilo že objavljeno.

Toliko v znanje tudi drugim društvom.

„Hrvatska vila“, pevsko društvo v Sušaku, priredi dne 24. t. m. ob 8. uri in pol zvečer veliki koncert v prostorih „Hrvatske Čitalnice“ na Reki v prid siromašni šolski mladini. Razpored je jako raznovrsten in zanimiv.

Brzojavni in telefonski promet meseca svečana 1898. Na c. kr. brzojavnih postajah poštne okraja triškega bile je meseca svečana 1898 in sicer

na Primorskem:	
oddanih	40230
došli	44422
tranzitujočih	118071
skupaj	202.733 brzojavk;
od teh jih od-	oddanih 26800
pada na Trst:	došli 30686
	tranzitujočih 109039
	skupaj 166.525 brzojavk;
na Kranjskem:	
oddanih	5625
došli	7072
tranzitujočih	10588
skupaj	23.285 brzojavk.
Telefonski promet.	

a.) V istem času vršilo se je v interurbanem telefonskem prometu

v Trstu	1976
„ Opatiji	379
„ Pulju	53
in „ Ljubljani	160 pogovorov.

b.) V urbanem telefonskem prometu bilo je in sicer:

v Trstu	180.000
„ Pulju	5.063
„ Gorici	2.492
„ Opatiji	1.513
in „ Ljubljani	5.300 pogovorov.

Umer. Iz Pulja nam poročajo: Dne 13. t. zvečer so se odpravili iz neke krčme domov: brata Svetko in Peter Bubnič ter Ferdinand Sovič. V ulici Valle sta jih napadla dva vojaka. Vzrok temu še ni znan. Vojaka sta potegnili svoji bodali. Najprej je bil ranjen Svetko Bubnič, kateri je zbežal. Istotako je storil Sovič. Vojakoma v pestih je ostal Peter Bubnič in tega je jeden vojak zabodel v prsi tako, da mu je prebodel srce. Bubnič je obležal seveda mrtev na mestu. Vojaska oblast in policija iščeta sedaj zločinca.

Zginil je neki čevljar, Anton Oras po imenu, potem, ko je izvalil nekemu znancu svojemu srebrno uro, in neki znanci znesek 11 gld. Tudi svoji gospodinjji, gospi Majcenovki, je ostal dolžan 3 gld. na prenočišču.

Slabost na ulici. V torek zvečer je padel v omedlevico in vsled slabosti na tla 59letni Andrej Peresinevič iz Banov hšt. 9. To se je zgodilo v ulici Poste vecchie. Sproviden je bil na zdravniško postajo, kjer mu je v kratkem odleglo.

V zapor je bil odveden 26letni kočijaž Ivan Černe, ker je hotel predsinoti prevoziti rudeči most vozom. naloženim sodi in ker se je o tej priliki surove vedel nasproti redarju.

Najdeno. Nekdo je našel na ulici zlati uhan in ogrtač. Ta predmeta se nahajata v varstvu policije.

Za vede zmešjave. Na Reki je počel izhajati list „Smotra Kvarnera“. List se tiska v Budimpešti v štirih jezikih in sicer: madjarskem, nemškem, italijanskem in hrvatskem. Glavna smer in dah mu je madjarski in ob jednom brezverski. Tolaštimo se, da taka mešanica ne more napraviti hudega.

Protizidovske demonstracije. V Vielicki v Galiciji dogodile so se dne 12 in 13 t. m. demonstracije in izgredi proti židom. Ljudstvo je pobilo okna židovske sinagoge in židovskih stanovanj. Oblast je zabrnila o pravem času, da ni prišlo do hudega.

Najnovejši postopek v civilnih stvareh. Tereza V. iz ulice Solitario št. 15 imela je dobiti nek znesek od svoje znanke. Njena večkratna opominjanja prijateljice radi plačila niso hasnila nič. Včeraj je je srečala na korzu. Zdel se jej je čas, da obračuni z njo. Zgrabila jo je za prsi in z drugo roko jej je žugala.

Prišel je redar, ki je odvel obe na policijo, kjer so poučili upnico, da ni še uveljavljen tak postopek.

Nevaren pretep. 26letni Anton Simprič in 23letni Ivan Zajc sta se sprla v nedeljo v gostilni „pri postojnski jami“ radi plačila. Krčmar ju je prisilil na ulico. Tu se je pričkanje med njima povečalo tako, da sta slednjič oba izvlekla iz žepov nožiča. Prišel se je pravi dvoboj. V tem je Simprič padel na tla hudo ranjen v omedlevico, a tudi Zajc je bil ranjen precej. Pozvani zdravnik je storil najnujnejše. Potem sta bila prenešana v bolnišnico. Simprič je v veliki nevarnosti za življenje. Zajcu je sedaj že bolje.

Tatvine. V ponedeljek popoldne so se približali trije navadni tički vozu stoječemu na ulici Belvedere ter zmaknili z istega več cilindrov za luč. Toda zapazil jih je redar Kjuder, ki jim je sledil potem. Šli so v neko štacuno, da prodajo prisvojeno si blago. Že jim je bil denar odštet ali v tem je vstopil redar med nje in tako jim je prekrizal vse njih račune. Jeden njih je zbežal, druga dva pa, Ivan Mazzucato in Josip Ferluga, sta morala z redarjem najprej na policijo in potem v zapor.

V ulici Arcata je ustavil istega dne gospod policijski oficijal Titz voz, na katerem je bilo 16 vreč žita. Vprašal je spremljevalca voza, kam vozi to in čigavo je žito? Spremljevalec je odgovoril, da tega en ne ve in da mu je naročil neki gospod, naj spremlja voz do gostilne pri dveh levih, kjer da ga počaka. Tega gospoda ni bilo in naloženi voz moral je iti na policijo, kjer so razložili žito. Spremljevalec tega voza je pa moral v ulico Tigor.

Redar Krast je zapazil v svobodni luki štiri ljudi, ki so, po njegovi sodbi, morali imeti v mislih kako tatvino. In res je bilo tako. Komaj se je redar odstranil nekoliko, že so začeli čoni štirje vrtati v vreče kave. Hitro se jim je približal redar. Zapazivši ga sta zbežala dva tičkov, druga dva pa je redar mogel aretirati in odvesti v zapor. Ona dva, ki sta zbežala, sta zbežala le za malo, kajti policija ju pozna. Primanjkljaj kave znaša 12 kilogramov.

V zapor sta bila odvedena 14letni Nikolaj C., in 12letni Romej G., ker sta na dvorišču Ralli lučala kamenje in skušala prazniti žepe mimo-idočim.

Mariji Urbas, bivajoči v ulici Carpison št. 8., je bil ukraden od neznanih mešnjiček z 9 gld.

ZALOGA POHIŠTVA

tvrdke

Alessandro Levi Minzi

TRST

Via Riborgo 21 in Piazza vecchia 2.

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal, vsakovrstnih slik, žimnic in pogrinjal. Na zahtevanje ilustriran cenik zastojni franko. Naročeno blago se stavlja na parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške

37letni voznik Fran Kocijan je hotel v torek pop. prepeljati iz svobodne lake v mesto voz, naložen ogljem. Finančni pasnik je preiskal oglje in je našel na dnu nekaj trdega. Bilo je seleno. Voznik je moral šinjam na policijo, če tudi nerad, kjer se je dokazalo, da je bilo nič manj nego 72 kgr. selozja, katerega je ukradel Kocijan, kar je pozneje tudi sam priznal. Moral je v ulico Tigor.

Furlanu Ivanu Panciera, prodajalca lesnikov in mandeljenov, je bilo ukradenih med spanjem 21 gl. in 3 ital. lire. Obdolžiti ne more nikogar, ker so spali šinjam v sobi še trije drugi.

Aretiran je bil Mihajl Stibel, ker je ukradel z jednega voza 15 pomaranj.

Zaprl so slednjič neko O. ker je v ulici Giulia ukradla kokoš, vredno 1 gl. 20 nvč.

Ti vražja pozabljenost. Včeraj s jutraj se je vračal neki Ivan Živic domov z izleta. Blizu mesta je stopil s kolesa, da si obleče jopič. Med tem je postavil listnico z 70 gl. na zid.

Hitro je zasedel zepet kolo in se odpeljal. Za nekaj časa se je domislil na listnico in se vrnil na mesto, kjer je pozabil listnico ali, nije bilo več. Policija je že obveščena o tem.

Kako se kaznujejo pijanci. V Manitobi v angleški Ameriki postopajo proti pijancem na poseben način. Zaporji niso basnili nič in pijanec, ki je prihajal iz zapora, je je mahnil navadno od tam naravnost k pijači. Zatorej so določili: Vsakemu pijancu je obesiti okolo vratu poseben ovrtnik, katerega ni možno odtrgati. Ta ovrtnik mora nositi pijanec, dokler se ne poboljša. Krčmarja pa, ki bi dal pijačo takemu „odlikašu“, je kaznovati zelo oestro. Ni čudo, da se šteje pijancev krčji, ko so izpostavljeni na zasmeš vsem ljudem.

Dvoboj. V petek sta se dvobojevala v Badimpešti na pištole višji predsednik komiteta Julij Szalawsky in poslanec Ivanko. Ivanko je ustrelil Szalawskyja v koleno, ter se je isti takoj zgrudil. Rana je nevarna, ker je zadeta kost.

Najnovejše vesti.

Tret 16. Namestnik grof Goëss se je odpeljal na Dunaj, kjer ostane več dni.

Carigrad 16. Rusko poslanstvo je doposlalo turški vladi dopis, s katerim zahteva, da se zaostanki, skrčeni na 750000 funtov šterlinev izplačajo iz vojne odškodnine grške.

London 16. „Times“ je izvedel iz Pekinga, da je ruski odposlanec prijavil Tsung-Li-Yamenu, da ima zadostno pooblaščenje za nadaljevanje pogajanj. Kitaj se nadeja, da njega odposlanstvo v Petrogradu doseže vsaj toliko, da se vsaj spremene ruske tirjatve, če se že ne umaknejo popolnoma.

Pariz 16. „Siècle“ priobčuje pismo soproge Dreyfusove do ministra Lebona, v kateri se sklicuje na zakon in sočutje ministra, in prošni, da bi jej dovolili živeti na otoku z njenim soprogom. Na to pismo ni dobila odgovora do sedaj.

Trgovinske brojavke in vsoti.
Budimpešta. Pienica za sept. 9.07 9.08 Pienica za septem. 1898 12.05 do 12.06 Oves za septem. 6.50—6.52 Rž za septem. 8.50. 8.52 Koruza za maj-juni 1898 5.26 5.28.
Pienica: ponudbe in potrjevanje dobre. Predaja 20.000 tisoč moterskih stotov. Vreme: oblačno.
Barre. Kava Sante 1000 average za mare 24.50 za juli 25.— Frankov za 50 kgr. —
Hamburg. Santos good av rago za mesec mare 28.25 za mare 28.50 za september 29.25 za december 30.—

Dunajska borza 16. marca 1898.			
	danes	včeraj	
Drjavni dolg v papirju	102.16	102.25	
„ „ v srebru	101.95	102.20	
Avstrijska renta v zlatu	122.60	122.75	
„ „ v kronah	102.60	102.55	
Kreditne akcije	369.75	362.50	
London 10 Lst.	120.45	120.45	
Napoleoni	9.58	9.58	
20 mark	11.75	11.75	
100 italj. lir	45.05	45.—	

100 do 300 gl.

zamerejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitul in rizika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom Ludwig Gasterreicher VIII Deutsche gasse 8, v Budimpešti.

!!! Nečuvono !!!

190 krasnih predmetov za samo gl. 1.90 nč.
1 krasno porlačena ura z 3 letno garancijo.
1 fino brušeno toaletno zrcalo v toku.
1 krasni žep za smotke.
1 notes vezan v angleško platno.
1 elegantna ovrtnica za gospode, igla iz zlata double s kamenom
1 garaturna gumb za zapetnico.
1 „ „ za srajce.
1 zelo koristna pisalna garnitura.
1 fino dišeče toaletno milo.
1 elegantna veržica z lepim privezkom.
1 jako dobrih peres v originalnem omotu.
1 pol šinega papirja za pisma.
1 knjižni zavitek.

Teh 190 krasnih predmetov razpošilja za samo gl. 1.90 nč. eksportna hiša švicarskih ur na debelo J. Wanderske Krakevo, Stradom št. 1.
Kar ne ugaja, vzame se takom 8 dni nazaj.
Ilustrovan cenik gratis in franco.

Lastnik konsorcijskega lista „Edinost“. Izdajatelj in odgovorni urednik: Fran Godnik. — Tiskovnik: Golob v Trstu.

Pivovarna v Senožecah

naznanja slavnemu občinstvu, da s koncem marca

odpre v Sežani zalogo svojega piva

in je določila svojim zastopnikom gosp. Janeza Stibila, ki bode bival pri gospoj Guličevi.

Svojim odjemalcem zagotavlja reelno in točno postrežbo. Nadeja se torej obilega naročevanja tembolj, ker ima pivovarja iz Plzna, popolnoma izurjenega v tej industriji, in ker meni, da je le na korist domačemu prebivalstvu, ako podpira industrijo na bližnjih domačih tleh, in sicer jedino industrijo na Notranjskem.

Pivovarna v Senožecah.

Gostilna na prodaj

Na prodaje dobro obiskana gostilna v bližini mesta.

Kje? To se izve v uredništvu tega lista.

3 magacini oglja se prodajo, ker nedostajajo vodstva. Več se izve pri „Edinosti“.

Hotel Volpich
„pri črnem orlu“ (Aquila nera)
TRST
Via S. Spiridione, Cerse, Via S. Nicolò,
najbolj v središču
popolnoma na novo opremljen.
KOPELJI, VOZ K VSEM VLAKOM.
V prtiličja „Restavracija Pilsen“
od F. Volpicha.

Sloveča vina iz Visa

v zalogi vin Via S. Lazzaro št. 4.

Opolo iz Visa po 34 novč. liter,

„ „ „ fino „ 36 „ „

belo sladko „ 40 „ „

Kakor tudi najfinejša desertna vina.

Prosto na dom od 5 lit. naprej.

Peter Benussi iz Visa.

Svetovni patent
vložilnih podplatov iz neoprtivega platna, asbesta
Nova iznajdba, katera je poklicana kakor rezultat dolgih poskusenj in velikega truda, vzdržati nogo, jeden najvažnejših organov človeškega telesa vedno zdravo. — Ne več transpiracij, kurjih oči, kožnih trdov, ozebkov, žuljev, ne potnih nog, vedno zabranjene proti mrazu in mokroti. Po kratki uporabi olajšanje hoje pri vsakem, ki nosi čevlje z dr. Högysa a patentovanimi podplati iz asbesta.
Cena paru 1 gl. 20 nvč. ali M. 2.
Pošilja se le proti povzetju ali predplačilu zneska. — Prospekte, zahvale in pojasnila gratis in franco.
Glavna zaloga v Budapešti. Ogerska tovarna za čevlje VI. Eprekergasse št. 35. — Prekupce se liče.

Spiritus sinapis compositus
ALGOFON
jedino sredstvo proti zobobolu, revmatič. glavobolu, migreni itd.
Steklenica z navodilom stane le 20 nč.
ter se dobiva jedino le v lekarni
PRAXMARER (Al due Mori) Piazza grande TRST.
Paziti na ponarejanje

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL
Rafaela Italia
Via Malcanton št. 1.
Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, zimnic in peresnic, ogledal in železnih blagajn. po cenah, da se ni bat konkurence.

Plute (šuri) za cepljenje trte

prevrtane in preklane

izdeluje in prodaja v različnih vrstah po najnižjih cenah

L. NAIRZ v TRSTU

Via Torricelli št. 16.

Izvršujejo se naročbe le od 1000 komadov naprej.

Pri 4 letnih časih Barriera vecchia š. 7
Prilika za prasnike in novo leto. Velika zaloga zimskih ogrinjaj (šjalev) v vseh barvah po gl. 3.60 in gl. 1.20 Zbirka frštanja v raznih risanjih od 20, 30 in 27 nvč. Moške srajce bele in barvane od 90 novč. naprej. Maje iz pliša za gospe po 65. 75 nvč. in več
samo v prodajalnicah
Pri 4 letnih časih Barriera vecchia š. 7

MEHANIČNA DELAVNICA

Josipa Matzenik & Karola Aite

Via S. Catterina št. 5 Via S. Catterina št. 5

vabi gg. kolesarje na ogled strojev, model 98, lastnega izdelka, iz najboljšega angleškega materiala; modeli elegantni, posneti po angleških in ameriškanskih.

Gladek tok se jamči.

Popravljenja v tej stroki izvršujejo se točno in natančno. Prodaja pripadkov. — Lastna peč za nikiliranje.

A. Cukerin 350krat slajši od sladkorja, kos po 2 nvč.

B. Cukerin 180krat slajši od sladkorja, kos po 1½ nvč.

C. Cukerin v malih pastilkah, kos po 1 nvč.

razpošilja najmanj 100 kosov proti poštenu povzetju.

Jindřich Dojčech

Nusle-Praga.

Trgovcem velik skonto.

ZAVOD
za uniformiranje in civilna krojačnica
FRANA JIRAS
ulica Caserma št. 9
priporoča se za napravo uniform in civilnih oblek.
Postrežba poštena.
Zaloga vseh vrst za uniforme po originalnih tovarniških cenah.